

Nuna tamakkerlugu ineriaartortitsinissamut pilersaarutissap sananeranut atatillugu sinaakkutissat tunngavissallu tikkusissussat Kalaallit Nunaata qanoq iliorluni nunatut kitaamiusut allatulli ukiumut agguaqatigiisillugu aningaasarsiornikkut ineriaartortitsisinnaanera pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Andreas Uldum, Demokraatit)

Akissuteqaat

(Inuussutissarsiornermut Aatsitassaqrermullu Naalakkersuisunut ilaasortaq)

Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuuteqartoq Andreas Uldum qutsavigissavara. Naalagaaffigisami ineriaartortitsinissamut periusissaq tassaavoq inuiaqatigiit suullunniit piffissap ingerlanerani pingaarerutitaalluinnartutut politikkikut aalajangiussiffissaasa ilaannik paasinianissamut sakkusoq tulluartoq.

Siuarsarnerup inuiaqatigiinnilu ineriaartorttsinerup oqallisignerani tamanna taamaallaat pisortat missingersuusiaanni sinneqartoornermut paarlaatinnginnissaa pingaarpoq. Ukiumoortumik oqimaaqatigiissaakkanik missingersuutilimmik Naalakkersuisut politikkia tulluartullunilu pisariaqartoq malittariniarpaat. Pisortani taarsigassarsiorneq aqutissaanngilaq. Tamatuminnga siunnersummik saqqummiussisoq Naalakkersuisut isumaqatigiilluinnarpaat. Siuarsarnermik tamakkiisumik periusissiami pingaarutilittut ilaatitamik Naalakkersuisut 2025-mut pilersaaruseq saqqummiussimavaat.

Ungassisumut anguniakkatsinnut Kalaallit Nunaata imminik napatittuuneruneranut inuiaqatigiinni ineriaartornermik naammaginartumik ikorfartuisuusussamik Naalakkersuisut aningaasaqarnikkut siuarsarneq kissaatigaat.

Tamatumunnga pisariaqarpoq inuussutissarsiorfimmi ineriaartorttsineq, immikkoortoqarfitt nutaat annertunerusumik suliffeqalersitsillutillu isertitassanik pilersitsisinnallutik.

Ataatsimiinnermi saqqummiussatsinni 2025-mut pilersaarummut ilangullugit suliniutinik angisuunik inatsit, inuussutissarsiornermut inatsit nutaaq, aluminiumik suliniummut sinaakkutissatut piumasaqaatit siuarsarnermut periutsimut tamakkiisumut pingaarutilittut akuupput. Tassanissaq inuussutissarsiutinik siuarsanermik inatsisisiliorneq nutaaq annertuumik sunniuteqarfiusaaq, soorlulusooq 2018-imut suliassaqartitsinermut pilersaaruterput aamma siuarsarnissamik periusissiatsinni tamakkiisumut ilaalluni.

Aningaasaqarnikkut immitsinnik napatinissatsinnik anguniakkatta piviusunngortinnissaannut aatsitassarsiorkik suliniutinillu angisuunik suliaqarfip pingaarerutillugit aalajangiisuuusutut Naalakkersuisut isigaat. Inuussutissarsiutitigut suliniutit angisuut siuarsarnermik annertusaasinhaapput, aammalu innuttaasut suliffeqarfilla isertitaannik annertusaasinhaallutik. Suliniutit angisuut sunniutaannik naatsorsuinerit aamma takutippaat aningaasaqarnermik aalaakkaasumik isumannaarisussanik aaqqissuussisoqanngippat kisimik ingerlanneqarsinnaanngitsut, taamaalillutillu ilaatigut 2025-mut pilersaarummi allassimasutut atugartuussutsimik attassisinnaanngitsut.

Naalakkersuisut Kalaallit Nunaata siunissaanik siunnersuummik saqqummiussaqartup takorluugaanik tamakkiisumik isumaqatiginninnerat qularutissaassaanngilaq, tamaani siuarsaanissamut pisariaqartumut aatsitassarsiornermik suliniutinillu angisuunik immikkoortoqarfii tunngaviussallutik. Aatsitassarsiorfimmi soorunami iluaqtiginiagassatsinnik assersuussarisinnaasanik iluaqtissaateqarpugut.

Siunnersuummik saqqummiussisup oqariartuuteqarfingiaganik piujuartitsumik tunngaveqartumik siuarsarnissaq pillugu anguniagarpiaat inuussutissarsiutinik siuarsaanissamik politikkimigt Naalakkersuisut anguniagarai. Soorlu siunnersuummik saqqummiussisup "pisariaqarluinnaqqissaarpoq annertusaanerup aallartinnissaa"-nik oqaasertaliineratut inuussutissarsiutinik siuarsaanissamik iliuuserisat anguniagaat taamaassaneranik – taamaattuuneranillu – isumaqataavunga. Tamanna pilersitsiniarnermik, nutaaliornermik suliaqarusussutsimillu siuarsasunik aaqqiissutitigut pivoq. Pisortat ingerlatsinissamut tapiissutigiussaanut aningaasaliinikkut pinngilaq. Tamanna maannakkut Inatsisartut suliarisaanik inuussutissarsiutinik siuarsaanissamut inatsimmut nutaamut siunnersummi allassimasutut inuussutissarsiutinik siuarsaanissamut aningasat nalinginnartut ingerlatsinissamut tapiissutitut tunniutiinnarneqartassanngillat.

Assersuut alla tassaavoq ilinniarnermut politikki pisortaqarfiup ingerlalluartup siuarsarnermut aallussaa Taanna siuarsarnermut tunngavigisassat pilersinniarneranni pingaarutilipilussuartut ilaavoq. Siunissami suliffisanut periarfissaalersussanut inuuusuttortavut isumaginnissinnaalernissaannut piareersartariaqarput. Tunngaviusumik nalinginnaasumik ilinniagaqarneq, aammalu siuarsakkatut inuussutissarsiutinut tunngatitanik immikkut ittut ilinniagaqartitsinikkut iliutsit anguniagaqarfigaavut.

Eqikkaallunga Aningaasaqarnikkut siuarsarnerup piviusunngortinnissaanut Naalakkersuisut nutaamik inuussutissarsiutinik siuarsaanissamik politikkimikkut, ilinniagaqartitsinermik politikkimikkut aammalu aningaasaqarnermi politikkitut ingerlassamikkut sinaakkutissanik pitsasunik isumannaarinerat isumaqarfigaara.

Suliniutinut angisuunut atugassiatigut, inuussutissarsiutinik siuarsaanissamik inatsisiliornikkut, suliassaqartitsinermik pilersaarutikkut aamma ilinniagaqartitsinermik politikkikkkut – kiisalu 2025-mut pilersaarummi ilaatitat sinnerisigut – erseqqissumik siuarsarnissamik periusissiaqarnerput eqikkaallunga inerniliissutigissavara.